

ŠTIAVNICKÉ TO I TO

ČASOPIS OBCE LIPTOVSKÁ ŠTIAVNICA

ROČNÍK VII, ČÍSLO 3

13. október 2005

Editoriál - Keď prichádza jeseň

Katarína Kostolná

Bežný je názor, že na jeseň opadávajú listy a to naozaj nemôžem popierať, myslím si len, že v istom hlbšom zmysle je jeseň časom, keď listy vlastne vyraďajú. Listy schnú preto, že nastáva zima,

ale schnú aj preto, že už nastáva jar, že sa už rodia nové pupence, malé ako traslavá

kapsla, z ktorej vybuchne jar.

Je to optický klam, že stromy sú na jeseň holé, sú totiž posiate tým, čo sa na nich na jar vybalí a rozvinie. Je len optický klam, že kvet na jeseň odumiera, lebo sa vlastne rodí. Hovoríme, že príroda odpočíva, kým ona sa ako divá derie dopredu. To len zavrela obchod a zatiahla žalúzie, ale za nimi sa už vybaluje nový tovar a regály sa plnia, až sa prehýbajú.

Budúcnosť nie je pred nami, lebo je už tu v podobe klíčkov, je už medzi nami a čo medzi nami nie je, nebude ani v budúcnosti. Nevidíme klíčky, lebo sú pod zemou, nepoznáme budúcnosť, pretože je v nás.

Niekedy sa nám zdá, že páchneme tlením, zastlaní suchými zvyškami minulosti, ale keby sme sa mohli pozrieť, koľko tučných a bielych výhonkov si razí cestu v tej starej kultúrnej pôde, ktorej sa hovorí dnešok. Koľko semien tajne klíči, koľko starých sadeníc sa zbiera a sústreďuje sa do živého puku, ktorý raz prepukne do kvitnúceho života, keby sme sa mohli pozrieť na to tajné hmýrenie budúcnosti medzi nami, povedali by sme si zrejme, že je veľká hlúposť naša ľútosť i naša nedôvera, a že zo všetkého najlepšie je byť živým človekom, totiž človekom, ktorý rastie.

Zo zasadnutia OZ

Ďalšie pracovné zasadnutia obecného zastupiteľstva sa konalo dňa 4.8.2005 v priestoroch Obecného úradu obce Liptovská Štiavnica. Ako prvým bodom bola prerokovaná mimoriadna situácia počas dažďových dní v mesiaci júl, kde dažďová voda z lokality Vrchhora znepríjemňovala život a ohrozovala majetok občanov. Preto poslanci OZ hľadali možnosť vyriešenia tohto problému a došli k záveru, že starosta obce sa pokúsi začať jednanie s projektantmi, ktorí by vedeli projekčne navrhnuť riešenie a to v tom smere, že do telesa komunikácie by boli osadené odvádzacie žľaby dažďovej vody, ktorá by sa týmto zariadením dostala do miestneho potoka a netiekla by celou obcou. V ďalšom bode bola ponúknutá poslancom OZ možnosť podať projekt pre získanie finančných prostriedkov na vypracova-

nie Územného plánu obce s tým, že obec zo svojich prostriedkov by doplatila 5% z celkovej sumy všetkých nákladov. Poslanci túto možnosť prediskutovali a došli k názoru, že ak obec má podať projekt pre získanie finančných prostriedkov, tak nie na územný plán, ale na získanie finančných prostriedkov, z ktorých by bolo uhradené vyhotovenie projektovej dokumentácie na nadstavbu, zateplenie a výmenu okien v budove ZŠ. Po diskusii poslanci túto alternatívu schválili. Dnes, s odstupom času, môžeme povedať, že projekt je zrealizovaný, zaslaný a do konca októbra by sa malo rozhodnúť, či obec dostane požadovanú čiastku cca 12000 EUR, za ktoré by obec zrealizovala vyhotovenie projektovej dokumentácie. V ďalšom bode poslanci prerokovali možnosť predaja nehnuteľnosti parcela KN 19/1/2, KN 20, KN 3/1,

KN1/2 potrebné pre vstup na nehnuteľnosť p. MUDr. Čombora. Poslanci navrhli cenu 350 SK/m² a cenu za dve nehnuteľnosti nachádzajúce sa na predmetných pozemkoch 100 000 SK. Tento bod nie je uzavretý a bude sa riešiť na najbližšom zasadnutí OZ. Ako ďalšie poslanci zobrali na vedomie návrh starostu obce, že je nutné bezodkladne riešiť opravu miestnej komunikácie v lokalite Hore bránou, ktorá po uložení kanalizačného a plynového potrubia je v dezolátnom stave. Množia sa sťažnosti vodičov a je riziko, že počas jesenných a zimných mesiacov môže dôjsť k dopravným nehodám. Poslanci preto rozhodli, aby obec oslovila viacerých dodávateľov, ktorí sa zaoberajú opravami komunikácií a vypísala užšiu súťaž na realizáciu horeuvedenej komunikácie. Boli vyslo-

Pokračovanie - s. 2

Zo zasadnutia obecného zastupiteľstva

Dokončenie - s. 1

né dve možnosti: len vyspravenie jestvujúcich rýh alebo oprava komunikácie v celej šírke (v dĺžke 120 m – po Ing. Podhorca). Pri tejto rozprave bol prednesený aj návrh, že do ponúk na opravu cesty treba zahrnúť aj asfaltovanie viacúčelového ihriska na školskom dvore (cca 400 m² o hrúbke asfaltu 4-5 cm). Poslanci prerokovali možnosť opravy strechy PZ v obci, ktorá je vo veľmi zlom stave. Rekonštrukčné práce na oprave strechy by sa mali vykonať začiatkom mesiaca september 2005. Dnes môžeme povedať, že práce sú ukončené – strecha je opravená so zárukou na 15 rokov. Ďalej bolo prerokovaná sťažnosť p. Pavla Lakatoša na starostu obce. Sťažnosť bola prešetrená Poriadkovou komisiou pri OZ Liptovská Štiavnica a písomné stanovisko obdržal p. Lakatoš osobne.

V bode rôzne OZ prerokovalo:

- Poslanecký guláš – účasť 35 ľudí
- Archivácia CD nosiča zo zasadnutia každého OZ
- Možnosť vložiť obecnú par-

lu ako nepeňažný vklad TCM (tréningové centrum mládeže – návrh)

- Možnosť zriadenia samostatného školského úradu pre obce okresu Ružomberok so sídlom v obci Likavka
- Informácia o blížiacich sa voľbách do VÚC
- Informácia o rekonštrukčných prácach v budove ZŠ (obklad, dlažba, maľovanie)
- Informácia o obdržaní nenávratného príspevku 200 000 Sk od firmy Mondi BP SCP Ružomberok, ktoré budú použité na zapltenie rekonštrukcie školy a za asfaltovanie školského ihriska
- Schválenie prísediacich sudcom z radov našich občanov

Nasledovné zasadnutie OZ sa konalo 14.9.2005 pod vedením starostu obce Dušana Lauku.

Ako prvá bola prerokovaná problematika výstavby športového areálu v lokalite Močiar, pre ktorú by bolo potrebné zakúpiť určité nehnuteľnosti od fyzických osôb. Niektoré osoby boli prítomné na rokovaní avšak k definitívnemu záveru nedošlo. OZ sa bude s danou problematikou zaoberať na ďal-

šom zasadnutí. Potom starosta obce privítal na zasadnutí OZ manželom Radakovičovcov, ktorí žiadali OZ o vyjadrenie sa k návrhu výstavby rodinného domu na konci pozemku svojich rodičov. Poslanci návrh prediskutovali a súhlasili za určitých písomných podmienok. Na rokovaní OZ bola prítomná riaditeľka školy p. Grafová, ktorá poslancom stručnejšie priblížila blížiac sa oslavy „400 rokov od prvej zmienky vzniku školy v obci Liptovská Štiavnica“.

Návrh zriadiť Súkromnú ľudovú školu umenia: odbor tanec, spev, literárno-dramatický a výtvarný

- Súhlas s prevádzkovaním internetu v popoludňajších hodinách
- Získanie finančných prostriedkov riaditeľkou školy v celkových nákladoch 160 000 Sk, zakúpenie diapojektora
- Vybratie dodávateľa na opravu komunikácie Hore bránou – firma LOOS Ružomberok
- Problematika plynofikácie Novej ulice – zmena trasy zo zeleného pásu do telesa komunikácie vo vyšnej časti ulice

bola z dôvodu uloženého kanalizačného zberača v tesnej blízkosti chodníka (úsek p. Švajleninová – p. Cibulka)

- Problematika financovania plynofikácie zo strany SPP Žilina
- IBV JUDr. Belko – príprava na novú miestnu komunikáciu
- Vyhotovenie geometrického plánu pozemku školského dvora, na základe ktorého bol pozemok zapísaný na CKN stav potrebný pre projekt na získanie finančných prostriedkov
- Súhlasné stanovisko na vyhotovenie ďalších 20 ks videokaziet o obci Liptovská Štiavnica
- Súhlas s výrubom lípy na stavebnom pozemku p. Petra Omastu – vo vegetačnom kľude
- Bola prešetrená ďalšia sťažnosť p. Lakatoša na starostu obce
- Príspevok na zriadenie kaderníctva v budove ZŠ vo výške 10 000 Sk

Po ukončení obidvoch zasadnutí OZ bol podaný návrh na prijatie uznesení a po ich prijatí starosta obce rokovania ukončil.

Prečo kandidujem za poslanca do Vyššieho územného celku Žilina?

Vážení spoluobčania!

Dňa 26.11.2005 sa uskutočnia celoslovenské voľby do VÚC. Po zvážení za a proti vám chcem oznámiť, že som sa

rozhodol byť jedným z kandidátov na poslanca VÚC v Žilinskom samosprávnom kraji. Kandidujem ako sympatizant pod hlavičkou SNS a pod širšou koalíciou. Práca poslanca VÚC nie je profesionálna, robí sa popri hlavnom zamestnaní, čiže naďalej by som vykonával funkciu starostu obce. Svoju kandidatúru opieram o skutočnosť, že za 11 rokov v samospráve som sa naučil pociťovať a vnímať problematiku občanov v regióne. V súčasnej dobe štát odovzdá-

va čoraz väčšie kompetencie Vyššiemu územnému celku. To znamená, že poslanci VÚC môžu nemalou mierou prispieť k zmene v oblasti školstva, zdravotníctva, sociálnych vecí, dopravy a pod. V prípade môjho úspešného zvolenia sa budem snažiť prispievať k úspešnému rozvíjaniu obce a nášho regiónu.

Za pochopenie ďakujem

Dušan Lauko
Starosta obce

DHZ v Ludrovej

Členovia DHZ v Ludrovej si dňa 27. augusta 2005 pripomenuli 80. výročie založenia ich organizácie. Po sprievode obcou sa na športovom ihrisku rozbehli súťaže hasičských družstiev – Memoriál Augustína Mikulca v hasičskom útoku.

Na tejto súťaži sa zúčastnili aj hasiči z našej obce. Umiestnili sa na peknom 3. mieste.

Katarína Kostolná

400 ROKOV Základnej školy v Liptovskej Štiavnici

Slovo riaditeľky

Mária Grafová

Čas, ten neúnavný bežec na dlhé trate ukrajuje z tej svojej s neuveriteľnou presnosťou a vytrvalosťou a tak sa nám roky mínajú, my sa ich snažíme žiť naplno a neostáva nám čas obzrieť sa dozadu, zamyslieť sa nad prežitým, pouvažovať o budúcnosti. Niekedy však náhoda pomôže nezadržateľný tok času aspoň pozastaviť a urobiť to čo treba. Pohľad do kroniky, tam skvejúci sa letopočet 1605 a prvá zmienka o prvom štiavnickom učiteľovi Andrejovi Hofferovi a v hlave skrsne nápad. Bojujete s myšlienkou - pustiť sa do toho? 400 rokov

existencie - až to dych vyráža. Treba všetko overiť, ale fakty neklamú. Už len treba nájsť odpovede na niekoľko otázok: „Ísť s tým na verejnosť?“ „Máme my maličký nárok na takúto spomienku?“ „Nehodia sa oslavy veľkých jubileí len pre veľké školy?“ Odpoveď je nakoniec jednoznačná. Dajme o sebe vedieť, pripomeňme tým skôr narodeným odkiaľ vyšli, súčasníkom, že sme stále tu a našim budúcim žiakom, že chceme tu byť aj pre nich. Škola má svoje miesto pri formovaní spoločnosti, škola na dedine obzvlášť aj keď len taká s niektorými ročníkmi. „Dedina bez školy

je ako ruka bez prstov,“ povedal kedysi pán profesor Ján Miklo. Každý vzdelaný človek musel prejsť tými najnižšími ročníkmi, v ktorých sa vytvára kladný, či záporný vzťah ku vzdelaniu a túžba po nových vedomostiach. Väčšina štiavnickej inteligencie ale aj ľudia, pre ktorých vzdelanie nebolo rozhodujúce, lúskali prvé litery v laviciach našej školičky. Práve tu získali základy potrebné pre ich ďalšie vzdelávanie. Vystriedalo sa v nej mnoho pedagógov vynikajúcich aj tých menej obľúbených. Na niektorých si spomeniete aj po rokoch, iní upadnú do zabudnutia. Ale to

všetko patrí ku kolobehu života každej školy aj tej malej dedinskej. Pokiaľ na Slovensku budú ľudia žiť v dedinách a dedinkách, mali by im byť ponechané aj ich školy, ktoré sú ich organickou súčasťou.

Pozývam vás k nahliadnutiu do života jeden dedinskej školy, jej minulosti, súčasnosti a snád aj budúcnosti, do školy v Liptovskej Štiavnici.

Základná škola v roku 2005 – očami starostu obce

Dušan Lauko

Vážení spoluobčania, týchto pár riadkov chcem napísať pri príležitosti osláv „400 rokov od prvej písomnej zmienky školy v obci Liptovská Štiavnica“. Musím sa priznať, že pokiaľ som nebol starostom obce, tak problematika školy ma určitým spôsobom nezaujímal. Tu chcem navodiť atmosféru, že aj medzi nami žije mnoho spoluobčanov, ktorí problematiku školy necítia, alebo nemajú dôvod sa ňou zaoberať. Školstvo v Liptovskej Štiavnici naozaj siaha do dávnej minulosti, veď 400 rokov je naozaj úctyhodná doba a neodvážim si ani odhadnúť, koľko žiakov za toto obdobie dostalo základné školské vedomosti. Z historických prameňov vieme, že budovy školy boli minimálne tri. Nechcem sa vracieť do minulosti, ale chcem zostať pri škole, ktorá

bola postavená v 60. rokoch za pôsobenia p. Teodora Ondrejku. Budova dnešnej školy má približne 40 rokov. Je ešte v celkom dobrom stave a spĺňa všetky podmienky pre výučbu našich žiakov. V celkom dobrom stave hovorím preto, že nie je zlá, ale na druhej strane ani taká dobrá, že by nebolo v nej

Súčasná budova školy

čo opravovať a vylepšovať. Tak ako plynie život a ľudia majú čoraz väčšie nároky, tak aj v našej škole dochádza k tomu, že pomaly ale isto nie je v nej dost priestoru. Počas minulých rokov vznikli v priestoroch školy miestnosti ako je školský klub, telocvičňa a naposledy aj počítačová miestnosť. Všetky

tieto priestory súčasná škola potrebuje a v prípade zvýšenia počtu žiakov začne byť nedostatok tried. Obecné zastupiteľstvo rozhodlo, že sa pokúsi získať finančné prostriedky na projekt a následne realizáciu nadstavby, zateplenia a výmeny okien v budove základnej školy. Čo sa týka statického posudku, je možná realizácia nadstavby. Čo s tým sledujeme? Krytina na streche základnej školy je v stave kedy už miestami dochádza k zatekaniu. V novovzniknutých priestoroch by vzniklo okolo 200 m² štandardnej plochy, ktorú by sme chceli využiť buď na vyučovací proces žiakov základnej školy alebo v prípade ich nedostatku ako možnú alternatívu na predškolskú výchovu.

Vážení spoluobčania, viem že tieto plány sa mnohým z vás

Pokračovanie - s. 4

Základná škola v roku 2005 – očami starostu obce

Dokončenie - s. 3

budú zdať zbytočné a nereálne, ale aj tak vás chcem z tohto miesta poprosiť o pochopenie a povzbudenie. Mnohí z nás tvrdia, že načo nám je škola, keď máme v okresnom meste niekoľko základných škôl, v ktorých je tiež nedostatok žiakov a naši žiaci môžu do nich bez

problémov dochádzať. Ale toto je len jedna strana mince, treba ju otočiť a tam vidíme obrovské riziko spojené s dopravou, bezpečnosťou a nepochybne aj s komunitou, s ktorou váš prváčik bude prichádzať do styku – fajčenie, drogy, násilnosti, život vo väčšom meste. Hovorí sa, že obec bez školy je

ako príroda bez života. A naozaj existuje niečo krajšie, keď z rozžiarených očí našich detí nespúšťajú pohľad ich starí rodičia počas vystúpenia pre dôchodcov, tiež Deň matiek, privítanie Mikuláša a mnoho iných aktivít našich žiakov.

Na záver mi dovoľte, aby som poprial našej škole dlhé

roky trvania, rozvoja a dobrej spolupráce s obcou. Skúsme urobiť všetko preto, aby pri ďalšom výročí mohli následné generácie konštatovať, že malotriedna škola už nie je malotriedna, ale je plne organizovaná to znamená, že v štiavnickej škole budú štyri samostatné triedy. ■

A čo ďalej...

Mária Grafová

Po Zamatovej revolúcii došlo k rozsiahlym zmenám v celej spoločnosti, školstvo nevnímajúc. Pamätám si ako sme v Učitelskom fóre spisovali naše predstavy o modernej škole a posielali ich na rôzne inštitúcie hore. Je fakt, že mnohé sa zmenilo k lepšiemu, ale ešte stále je pred nami kus poriadnej roboty. Školy na Slovensku nabrali nový smer, začali demokratizovať, humanizovať, vylepšovať, zariaďovať. Jedným sa darilo viac, iným menej a niektorým vôbec a

škola bola zachránená a všetci sa mohli sústreďiť na to podstatné výchovno-vzdelávací proces. Naš malý pedagogický kolektív sa snaží vychovávať a vzdelávať štiavnickej detúrence tak aby úspešne obstáli v dnešnom modernom svete. Vypracovali sme niekoľko úspešných projektov aby sme zlepšili materiálne vybavenie školy a tým prispeli k skvalitneniu vyučovania. V súčasnosti má škola 45 žiakov, ktorí sa učia v dvoch triedach po dvoch ročníkoch. Stará sa o nich kolektív pozostávajúci z 3 obetavých pedagogických pracovníčok, 2 farárov, 4 prevádzkových pracovníkov. Okrem základného výchovno-vzdelávacieho procesu majú naši žiaci možnosť navštevovať

„Škola nesmie byť miestom slz, bludiskom, drinou, ale hrou a rajom...“

J.A.Komenský

najmä prístupu k osobnosti dieťaťa, jeho pocitov, motivácii, vzájomných vzťahov.

Neoceniteľným pomocníkom v našom snažení je starosta obce a poslanci obecného zastupiteľstva, ktorí naše úsilie všestranne podporujú.

A čo ďalej? Určite provokujúca otázka, ktorú si však klademe veľmi často. Demografický vývoj v obci nasvedčuje, že potencionálnych žiakov bude dosť, pokiaľ ich dokážeme zaujať a nebudú uvažovať o mestských školách. Vďaka rozšíreniu intravilánu obce, môžeme predpokladať nárast počtu obyvateľov, dúfajme, že aj mla-

a prilákať. Ideálny stav by nastal, keby počet žiakov narástol natoľko, aby sme mohli otvoriť ďalšie triedy a každý ročník by sa vyučoval samostatne (posledné dva roky sme tesne na hranici možnosti otvoriť aspoň tretiu triedu, čo by znamenalo samostatné vyučovanie prvákov a štvrtákov). Vybavenie školy ale najmä možnosť prístupu k nemu pre žiakov nám môžu mestské školy závidieť. Starosta obce spolu s poslancami obecného zastupiteľstva pracujú aj na zlepšení priestorových pomerov. Rozšírením počtu tried by pribudli noví kvalifikovaní pedagógovia.

Priam utopistická myšlienka je rozrásť sa na plne organizovanú školu, ale jej utópia závisí len od toho, ako ďaleko

Aby sa pri škole mali kde deti hrať...

museli zaniknúť. Aj pod našou školou sa triasli základy a všetko smerovalo k jej zrušeniu. Ale ľudia zabojovali a presvedčili nadriadené orgány, že im na jej existencii veľmi záleží. Už vtedy bol rozhodujúcim prínosom prístup Obecného úradu v Liptovskej Štiavnici, ktorý v snahe zachovať školu vyčlenil zo svojho rozpočtu 50 000,- Sk na vykurovanie.

jazykové a počítačové krúžky. V popoludňajších hodinách im je k dispozícii ŠKD, v kuchyni sa pre nich denne pripravuje chutná strava. Svoju šikovnosť a talent môžu prezentovať na pravidelných vystúpeniach pre občanov Štiavnice a zapájaním sa do rôznych súťaží. Našou snahou je zabezpečiť našim zákazníkovi – žiakovi plný servis čo sa týka vybavenia školy ale

... musia občas priložiť ruku k dielu aj rodičia.

dých rodín s malými deťmi. A opäť je len na našich schopnostiach a šikovnosti ako a čím dokážeme aj týchto potencionálnych zákazníkov zaujať

do budúcnosti sme ochotní hľadieť a akých ľudí vieme pre ňu nadchnúť. ■

Tak bolo pred 70 rokmi

Ladislav Slanicay

Naša základná škola v Lipt. Štiavnici si v tomto roku pripomína už 400 rokov od prvej písomnej zmienky. A skutočnosťou je aj to, že ja dnes pri tejto príležitosti mám už možnosť zaspomínať na našu školu z pred viac ako sedemdesiat rokov.

V priebehu viac ako sedemdesiat rokov, čo pamätám, mala naša škola viacero pomenovaní.

Obecná, ľudová, základná, i ďalšie. Budova to na vtedajšie časy bola ako sa hovorí už „na úrovni“. Murovaná, pokrytá škridlicou, čo v tých časoch malo len málo obytných domov. Škola bola dvojtriedna, s chodbou, ktorá zároveň slúžila ako šatne pre žiakov. Triedy mali veľké okná, orientované na juhozápad, čo bolo vítané hlavne v zimných mesiacoch, no znepríjemňovalo hodiny vyučovania v lete.

Sociálne zariadenia naša škola nemala. Vodovod v tých časoch v obci nebol, nebola ani kanalizácia a nemala ju ani škola. No už v tých časoch mala elektrické osvetlenie, lebo Lipt. Štiavnica bola v rámci okresu jednou z prvých, ak nie prvou elektrifikovanou obcou vôbec. Pre sociálne potreby žiakov, ale aj vyučujúceho personálu slúžili drevené WC – latríny. Umyvárku, to sme nepoznali, nechýbala nám a bolo pre nás akosi samozrejme, že ju škola nemala. Pre pána učiteľa, resp. učiteľku, pokiaľ sa cez vyučovanie zašpinili, bolo k dispozícii kovové umývadlo, biele, smaltované a taký bol aj krčah s vodou, ktorý stál na stojane pod umývadlom. Lavice v triedach boli drevené, už za našich čias trochu odreté a poškodené výtormi „umelcov, ktorí v nich sedávali a krátili si čas. Škola mala už v tých časoch troch vyučujúcich. Bol to hlavne pán správca Peter Tholt, taký mal titul, nijaký riaditeľ a jeho manželka Mária. Bola to dobrá

a jemná pani, na ktorú si naša generácia s úctou spomína. Bývali v budove školy, presnejšie povedané byt pána správcu školy bol jej súčasťou. Okrem pána správcu a jeho manželky vystriedali sa za našich čias viacerí páni učiteľia a učiteľky. Títo bývali už len na súkromí v rodinách, kde boli na podnámom vytvorené aké-také skromné podmienky.

Vzhľad bývalej školy - kresba autora

Veľkú, dá sa povedať podstatnú zmenu od čias keď sme my navštevovali základnú školu, zaznamenali výchovné metódy vyučujúcich. Patrila k nim riadna, veľká trstenica a tiež varecha, ktorá rozmermi presahovala vari dve-tri veľkosti tých, čo sa používajú bežne v kuchyni. Dnes takéto výchovné metódy odsudzujeme. neprichodí mi robiť arbitra, či je to správne, alebo nie. Skutočnosťou však zostalo, že spomenuté výchovné nástroje mali patričný účinok. Učiteľ, podobne ako iní predstavitelia v obci, boli uznávanými autoritami a o ich rozhodnutí, alebo nariadení, nebola možná diskusia a nedajbože odpor. Cez vyučovanie bolo v triedach tichšie ako v kostole. Aj muchy bolo počuť lietať. Vykričať, alebo skôr vyrevať sme sa mohli len cez prestávku v školskej záhrade, ktorá bola oproti škole. Bola oplotená. Tam sa mohol každý chovať ako mu srdce ráčilo. Keď však čas prestávky uplynul, pán správca si tľapol dva-tri krát do

dlaní a rodeo sa skočilo. Bez slova sa nastúpilo do dvojradu a za pánom správcem, ktorý išiel vpredu, bolo treba vrátiť sa späť do tried. Ale, zdôrazňujem, bez slova! Bez jediného slova! Kto sa pozabudol, bol to jeho problém. Nastúpili okamžite už spomínané výchovné prostriedky- varecha a trstenica.

Aj večery čo sa týka našich školských rokov boli na dedi-

povedané bolo, že po zvonení, večer, zo školákov na ulici nesmela byť ani noha! Kto býval na hornom konci a pozabudol sa po zvonení večer na dolnom konci, nezostávalo mu nič iné, len zďaleka obísť trasu pravidelnej obchádzky nášho pána správcu, aby zase na druhý deň nebolo potrebné absolvovať jednanie, ktoré takmer pravidelne doprevádzala varecha a trstenica.

Zažili sme aj rôzne, dnes s odstupom času môžeme povedať, úsmevné príhody. Radi na ne spomíname.

Pod oknami pána správcu, v záhradke, pri ulici rástla hruška. Na nej samozrejme aj hrušky. a boli to dobré, chutné hrušky. Jeden žiak dostal na tieto hrušky mimoriadne veľkú chuť.

Chuť bola veľká, no hruška ešte väčšia. Nebolo spôsobu, ako sa ku hruškám, či na hrušku dostať. Tak len stál pod hruškou, pri plôtiku, v nádeji, že sa stane zázrak a niektorej hruške sa uráči dolu na zem. Aby to trochu urýchlil, tak si len tak sám pre seba žobronil: „Duj vietor duj, odpadni mi hruška do môjho bruška...“ V tom zápale odriekania a čakania pod hruškou nevenoval pozornosť tomu, že za chrbtom sa k nemu prikráda náš pán správca. Potom samozrejme, keď vás ťahajú

Vzhľad bývalej školy - foto: archív obce

potreboval, ale predovšetkým preto, aby si skontroloval, ako sa plnia jeho zákazy, príkazy a nariadenia. To zjednodušene

za uši, stratíte chuť aj na hrušky, nech boli akokoľvek dobré. ■

Ako to bolo pred rokmi...

Mariana Domiterová

Opýtala som sa starších ročníkov našej obce ako to bolo, keď oni boli malí a chodili do školy.

Spomenuli si aj na to čo hovoriли ich rodičia, napríklad, že **pred 98 rokmi** keď deti chodili do školy museli sa učiť po maďarsky a boli nútené po maďarsky sa aj modliť. Tí, ktorí sa nenaučili po maďarsky modliť a učiteľka to zbadala, vytiahla ich pred lavice a vyfackala ich. Chlapci, ktorí sa nenaučili po maďarsky modliť a nechceli dostať, ušli na trnky.

Pred 68 rokmi stála škola

tam kde teraz stojí Kultúrny dom.

Triedy boli dve, ale v triedach boli spojené ročníky a to 1.-2.-3.-4. ročník v jednej triede a 5.-6.-7.-8.ročník v druhej triede. Správcom (riaditeľom) školy bol **Peter Tholt**. Jeho manželka **Mária Tholtová** aj s ním učili menších žiakov a starších učil **Zoltán Mikula**, ktorý mal hlboký hlas a husté kučeravé vlasy a keď skričal tak sa mu až natriasala kečka, takže nemusel vôbec deti biť, pretože v triede okamžite nastalo ticho až bolo počuť preletieť muchu. Boli to prísny ale svedomiti

učitelia, vedeli naučiť.

V každej triede bola pec, ktorá bola tak postavená, že rúry viedli ponad dvere do rohu triedy. Lavice boli drevené s kalamármi, do ktorých sa vlieval **vašblau** (atrament) a so žliabkom na pero. Keď ráno v lete išli deti do školy zobrali si písanku, šlabikár a drevený peračník pod pazuchu a v teplákoch bosí vykračovali do školy. V zime si obúvali **kopicia** (kapčeky). Na výlety chodili len na Vyšniansky medokýš a tam sa hrávali s loptou.

Myslím si, že odvtedy sa hodne zmenilo a som rada, že

naše deti sa majú v škole veľmi dobre, pretože táto škola a jej učitelia s nimi pripravujú programy pre dôchodcov, pre mamičky, ďalej pripravujú pre ne veľmi veľa programov ako napr. Mikuláša, karneval, Deň detí, chodia s nimi do divadla taktiež aj na výlety. V škole majú triedu s počítačmi a deti sa učia pracovať s nimi. Bola by som rada, keby v našej škole deti chodili až do deviateho ročníka (keby sa to dalo a bolo dosť detí). Dúfam, že škola v našej obci vydrží ešte veľa, veľa rokov. ■

Zo spomienok pána M. Kačaljaka

Mikuláš Kačaljok

Keď som bol malý môj otec spomínal, že oni chodili do školy jednu-dve zimy ešte do starej školy, ktorá bola poblíž zvonice.

Budova starej školy - foto: archív obce

Ja a moji rovesníci už navštevovali novú školu (teraj-

ší kultúrny dom), ktorá bola dvojtriedna. Do prvej triedy chodili mladší žiaci a do druhej vyššie ročníky. Tie chodili do školy v pondelok, utorok, stredu, piatok a sobotu, ale aj popoludní. Vo štvrtok mali voľný deň. Mladší žiaci sa tešili, kedy už budú v šiestej triede aby mohli vo š t v r t o k oddycho-

vať. Školu mal na starosti „pán správca“ Peter Tholt s man-

želkou Máriou, učil nás aj pán Mattyašovský, Mikula, pani Volajová. Boli to prísni učitelia, napríklad nikomu neodpustili spievanie a tak či si vedel alebo nie, musel si zanôtiť ľudovú alebo vlastnú pesničku.

Pán správca, richtár ale aj farár dbali aby ich zverenci boli slušní aj mimo školy. Každý deň po večernom zvonení (medzi 18. a 19. hodinou) sa prešli po dedine skontrolovať, či všetky dietky sú už doma a netúlajú sa. Dnes je situácia úplne iná. Starší ľudia si už líhajú do postele a detváky ešte behajú po dedine.

Páčili sa nám majálesy, lebo na nich bola zábava. Súťažili sme v rôznych disciplínach

napr. v skákaní vo vreciach a zvlášť obľúbené bolo hľadanie mince zapečenej v okrúhlym koláči z ktorého ujedali naraz štyria súťažiaci. Víťazom bol ten, ktorému prvému zacvenďala minca medzi zubami.

Ešte by som spomenul perličku z môjho pôsobenia ako predseda MNV. Dnes si všade sťažujú, že niet peňazí. Pamätám si ako vtedajší riaditeľ školy Dírer prišiel za mnou ku koncu kalendárneho roka, že treba minúť dosť veľký obnos peňazí inak sa prepadnú v prospech štátu. Neváhali sme a nakúpili pre školu potrebné pomôcky. Z počutia viem, že dnes takéto niečo školám „nehrozí“. ■

Škola základ života

Mikuláš Ferienc

Podľa pedagogických výskumov, najviac vedomostí získajú žiac v priebehu svojho vzdelávania v prvej triede na základnej škole. Tu sa vlastne žiak stretne so základmi vo výchove, vzdelaní, poriadku, proste nastáva zlom v organizácii života dieťaťa. Toto vzdelávanie potom postupne pokračuje

ďalej podľa schopností jednotlivca na rôznych druhoch škôl od základných, cez stredné a odborné až vysoké školy.

V minulosti prevažná časť obyvateľstva získavala len základné vzdelanie aj to nie vždy úplné. všetko to záležalo na sociálnych pomeroch rodiny, nadaní dieťaťa a v určitom období i od politických pome-

rov v spoločnosti, ktorá často neumožňovala aj nadanému dieťaťu študovať na vyššom stupni škôl.

V nasledujúcej časti príspevku by som rád aspoň stručne predstavil obyvateľov obce, ktorí sa tu narodili a začali načerpávať vedomosti a návyky na tunajšej základnej škole, v minulosti, ľudovej či

národnej, ktorá v tomto čase si pripomína 400-sté výročie písomnej zmienky o jej jestvovaní. Pokúsím sa o sprehľadnenie aspoň občanov – rodákov - ktorí svojou húževnatosťou a za pomoci vyššie spomínaných faktorov dosiahli vyššieho a vysokoškolského vzdelania, čo nie vždy bolo aj v spoločnosti

Pokračovanie - s. 7

Škola základ života

Dokončenie - s. 6

hodnotené patrične k vynaloženému úsiliu štúdia. Spomedzi takýchto vzdelancov by som vybral:

kňazov a pedagógov

kňazi	učitelia	
Anton Tholt	Cyril Zvada	Elena Krížová
Anton Sviežený	Anna Tholtová	Ol'ga Štubňová
Štefan Zvada	Vladimír Slanicay	Ilona rod.Štubňová
Jozef Debnár	Blažena Slanicayová	Stanislav Ondrejka
farárka Ev. a. v. Kráľovská	Július Janiga	Peter Ondrejka
	Teodor Janiga	Ladislav Ondrejka
	Kliment Janiga	Mária rod.Ondrejková
	Želmíra Hrabušová	Blanka rod.Ondrejková
	pán Hrabuša	Anna Macková rod.Barániová
	Jozef Kluka	Mikuláš Ferienc
	Gabriela Direrová	Ján Sviežený
	Magda Tholtová	Kveta Podhorcová
	Alfonz Balko	Sňazena Popracová
	Vladimír Lukáč	pán Kačaliak
	Ela Karakovská	pani Uhrinová
	Jozef Kráľovský	Jozef Janiga

1. 9. 1982 – Zmysel života

E. Vlniešková

Ach už znova škola! Pozdychne si ne jeden žiak či rodič. Zase sa bude treba učiť, ráno zavčas vstávať. A tak sme už na začiatku pesimistický a vyčerpaní. Nuž tak. Tento dátum v kalendári veru nijako nepoteší. Pre všetkých to znamená veľkú záťaž. Pre-

čo tie prázdniny netrvajú dlhšie? Šťastní tí, ktorí do vienu dostali povahu plnú optimizmu a poznajú zmysel svojho života.

Takéto a ešte hroznejšieacity som mala, keď som 1. septembra v roku 1982 nastupovala do ZŠ v Liptovskej Štiavnici. Ani potuchy som nemala kde sa nachádza. Ako sa tam dostať? Autobusom? Kedy? Prvý omyl – nastúpila som na autobus do Ludrovej. „Vyhodil“ ma na fare a vodič mi ukázal ktorou ces-

tu sa mám pešo uberať. Hlavou mi vírili mnohé myšlienky – ako dlho pôjdem, s kým budem učiť, ako ma príjmu ... Keď som konečne dorazila do školy, privítala ma mladá veľmi milá blondínka – Gitka Fojčíková. Keď som sa predstavila a ona ma uviedla do zvyklostí a povinností školy,

hneď som vedela, že táto práca bude pokračovaním predošlej a stane sa zmyslom môjho života. Zrazu som sa cítila dobre, plná pohody. Našla som svoj zmysel života. A tak ubiehal rok za rokom 1.september sa striedal s 1.septembrom. Striedali sa radosti i starosti ale práca s deťmi a pre deti ostali mojim zmyslom.

Hovorí sa: „Je čas prísť aj čas odísť.“ Prišiel aj môj čas odchodu dôchodku. Boltohrozný pocit. Zdalo sa mi, že sa všetko rúca, že strácam zmysel pre ktorý som žila. Ako to zvládnem? Ako sa zachovajú všetci, ktorých som po dlhé roky stretávala? Azda sa len naplní: „Zíde z očí zíde z mysle.“ Čas vyriešil všetko sám. Okolie mi dalo pocítiť, že ma ešte potrebuje. A to bolo fajn. Rozdávať sa deťom a plniť si svoje povinnosti nahradil zmysel, byť užitočná tam, kde ma potrebujú. Verím, že počas pôsobenia v štiavnickej škole sa mi podarilo v mojich žiakoch zažať iskierku túžby po poznání a že väčšina z nich tiež našla zmysel svojho života, ktorý ich naplňa.

E. Vlniešková pôsobila na škole 21 rokov (1982 - 2003)

„Každé dieťa je do istej miery génius – a každý génius je do istej miery dieťaťom.“

SCHOPENHAUER

Rozlúčka

Odchádzam a v myšlienkach sa možno vrátim späť.

aj ty vieš, že človek nikdy nevie, čo by mal chcieť. Možno chcel by si ešte chvíľu zostať tu.

Chcel by si sa možno zasmiať ešte raz. Vrátiť sa párkrát na miesta staré, na miesta známe.

A vtedy možno slza spadne aj keď sa s tým neráta a zmočí okraj kabáta.

Smútok nájde miesto v duši. vtedy vráť sa tam, kde radosť prúdi z duši.

Z duši spoločenstva ľudí ktorých si mal rád.

E. Vlniešková

Čo učitelia netušili...

ZEMETRASENIE V TRIEDE

Bolo chladné, zimné ráno. Po príchode do školy sme MY vtedy štvrtáci dostali úžasný nápad.

Schovali sme sa pod lavice, zatiahli závesy a čakali sme kým Janko nezakričí: „Už je tu! ZEMETRASENIE!!! Vtom „sa začali triasť“ všetky lavice a celá trieda kričala: Pomoooooc, pomoooooc!

Vtom ako zázrak z čistého neba sa na prahu dverí objavila naša „záchrana“ z učiteľskej zborovne a zahнала to ničivé zemetrasenie jedinou vetou: „Vážení a milí, plesnivý a hnílí, na miesta!“ Pani učiteľka bola náš hrdina.

VEDELI STE, ŽE KRIEDY SÚ ZDRAVÉ?

Cez prestávku sme ako zvyčajne vystrájali a náš spolužiak Zdenko prišiel s úžasnou správou:

„Vedeli ste že kriedy sú zdravé?“ My ostatní sme len nechápavo pozerali. „A to už ako?“ pýtali sme sa. „No, môj starší brat mi povedal, že kriedy obsahujú vápnik. A moja mama mi povedala, že kosti rastú preto, lebo majú veľa vápnika.“ a schuti zahryzol do kusiska kriedy, čo držal v ruke.

A odvtedy, z našej triedy mizli kriedy.

ODVAR VEČNEJ KRÁSY

Po skončení vyučovania prišiel za nami dievčatami náš spolužiak Zdenko s vrúcnou prosbou.

„Baby, nepoznáte ničie z čoho by som bol navždy pekný?“ My sme sa na seba pozreli a naraz sme odpovedali: „No jasné Zdenko.“ Posadili sme ho na stoličku a namiešali sme do mydelničky všetko možné čo trieda dala... A pletová maska bola hotová a Zdenko tiež, keď na druhý deň prišiel do školy.

UŽ MÁM ASI VŠETKO

Jedného dňa Janko prišiel do školy. Sadol si do lavice a rozprával sa so spolužiakmi čo má nové.

Zazvonilo na hodinu a vošla pani učiteľka. Ukážte mi domáce úlohy. Vtom sa Janko zdvihol zo stoličky kráčať smerom k pani učiteľke. Ostatní si mysleli, že sa ide ospravedlniť, lebo nemá domácu úlohu, ale náš Janko so slzami v očiach povedal: „Pani učiteľka, ja som si doma zabudol tašku.“ Aj to sa stáva!

Miška Uhrinová, Monika Sviežená

Spomienky a vyznania z pedagogickej práce

Štefan Dírer

Č a s letí, čas nezastaví. O s t á v a j ú n á m len spomienky naprežité roky.

Pre-tieklo potokmi veľa vody od čias kedy som opustil školské lavice a školu vôbec. Spomínam si na obdobie prvej triedy ľudovej a vynára sa mi otázka mojej mamy. Pýtala sa ma čím budem. Odpovedal som, že budem učiteľom, lebo pán učiteľ chodí do triedy pekne oblečený, navoňavovaný a má nás rád.

Môj sen sa splnil. Pripravoval som sa na toto povolanie. Začal som študovať pedagogiku, ktorú aj veľkí myslitelia pokladajú za všeobecne vzdelávaciu vedu, ktorú by mali všetci poznať, najmä tí, ktorí sa chcú venovať výlučne výchove detí. Budúci učiteľ musí dobre vedieť cez aké stupne viesť dieťa vo výchove, čomu ho učí, ako organizovať celý kolektív detí, akými prostriedkami ich vyučovať a vychovávať. Jednoducho povedané, že aj učiteľ sa musí neustále vzdelávať, aby naučil svojich žiakov.

Prežil som svoje učiteľské roky na viacerých pracoviskách. Začínal som na Národnej škole v Plevníku – Drienové, potom v Marikovej – Úsudičke, Marikovej – Ústredí na osemročnej škole v okrese Považská Bystrica. Keď som sa oženil, spolu s manželkou Gabikou sme odišli na Oravu. Pôsobili sme na školách v Novoti, Oravskej Lesnej a Žaškove. Toto pracovisko mi prirástlo k srdcu tým, že som sa podieľal na výstavbe novej školy.

Na Orave sme prežili 20 rokov. Požiadali sme o preklad do Liptova, bližšie k rodičom. Ja som dostal miesto v Ludrovej a manželka učila v Ružomberku. V Ludrovej som viedol školu od 1.9.1976. V školskom roku 1979/80 boli administratívne spojené školy Ludrová a Liptovská Štiavnica. Bol som naďalej menovaný do funkcie riaditeľa. Riaditeľstvo bolo v Liptovskej Štiavnici.

Pre dobrý chod vyučovania v obidvoch školských budovách bolo treba zaistiť prevoz žiakov. Vtedajší ONV – odbor školstva v Liptovskom Mikuláši zaistil spoj u ČSAD v Ružomberku. Ráno odchádzali deti zo Štiavničky do Štiavnice a potom do Ludrovej so žiakmi z Liptovskej Štiavnice. Späť sa doviezli deti z Ludrovej. Takto boli vytvorené kolektívy detí troch spádových obcí. Prevoz

sme vykonávali za dozoru učiteľov a vychovávateľiek školskej družiny. Spojením škôl sa počet žiakov zvýšil na 160. Rozdelenie žiakov do tried som organizoval tak, že v Liptovskej Štiavnici boli triedy A a v Ludrovej triedy B. Najvyšší stav sme mali v šk. roku 1982/83 a to 183 žiakov. Celkom bolo 8 tried a 5 oddelení školskej družiny. Rodičia

Š. Dírer so žiakmi - prvákmi

si to priali, lebo boli všetci v zamestnaní.

Za školské roky 1979-1991 sa na pedagogickej práci podieľalo 12 učiteľov a na výchovnej činnosti v odpoľudňajších hodinách v školskej družine 26 vychovávateľiek. V pionierskej organizácii pracovali ako vedúce Oľga Mariňáková a Brigita Kučerová. Pod ich vedením žiaci vystupovali v obciach na rôznych zasadnutiach. Prispievali programom aj na podujatiach Zboru pre občianske záležitosti pri

uvítaní detí do života, podedeniach s jubilantmi, návštevách prestárlych občanov a na oslavách SNP, Dňa víťazstva, Dňa učiteľov, MDŽ. Boli organizované besedy. Pozývali sme členov ZPB v Liptovskej Štiavnici Jozefa Bugáta a v Ludrovej Jána Habu. Besedy o prečítaných knihách boli uskutočňované v miestnej knižnici za prítomnosti vedúcej

J o l a n y Meškovej. Ksúťažiam, t e l o v ý - chovným dopoludni a m , k M D D sme pozývali predsedov TJ a MNV. Zúčastňovali sa na

nich Teodor Ondrejka, Vladimír Kačaljak a Štefan Laco.

Vykonané exkurzie: Banská Bystrica – návšteva Múzea SNP, Planetária, návšteva Pamätnej izby Fraňa Kráľa v Smrečanoch, Jánošíkovo múzeum v Liptovskom Mikuláši, vzdanie pocty padlým na Háji a návšteva Kollárovho domu v Lubochni.

Výlety sme organizovali v polupráci s rodičovským združením. boli sme na

Pokračovanie - s. 9

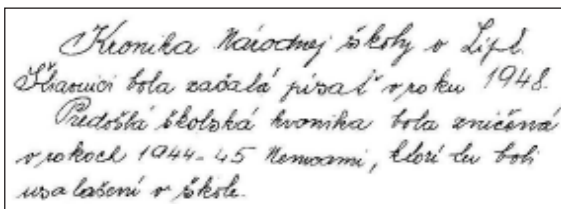
V štiavnickej škole pôsobili

M. Grafová a E. Vlniešková

Zoltán Míkula, ktorý pôsobil od 1. decembra 1947 na štiavnickej škole už druhý raz, sa podujal zmapovať históriu štiavnickeho školstva podľa prístupných mu materiálov a novú kroniku začal písať v roku 1948. Citujem: „Kronika Národnej školy v Liptovskej Štiavnici bola začatá písať v roku 1948. Predošlá školská kronika bola zničená v roku 1944-45

Nemcami, ktorí tu boli usalašení v škole.“ Vďaka jeho mravenčej práci máme tak prehľad o ľuďoch ktorí na škole pôsobili od roku 1605. Chýba však prehľad

udalostí nakoľko „...Iné potrebné dáta o činnosti učiteľského zboru za prvej ČSR a býv. Slov. štátu nemám, ani mi ich nik nevedel dať...“

Úvod kroniky - detail

- rektori, kántori, riaditelia sa väčšinou dobre starali o pravidelný chod školy

1605 Andrej Hoffer, 1714 Emrich Hanko, 1730 Andrej Lippay, 1740 Andrej Nižňanský, 1784 Adam Kivony Kasanický, 1818 N. Lukáč, 1822 Juraj Anton Tholt, 1829 Štefan Tholt, 1848 Juraj Nikel, 1874 František Olejník moderný učiteľ, absolvent učiteľského ústavu, 1882 Viktor Tholt, 1903 Alžbeta Zmeková riadne diplomovaná učiteľka, 1905 Peter

Pokračovanie - s. 9

Dokončenie - s. 8 Spomienky a vyznania z pedagogickej práce

Štrbskom plese, v Demänovskej jaskyni, v Bojniciach a Nemeckej.

Za spolupráce rodičov boli pripravované juniálesy a karnevaly väčšinou v Štiavnicke, lebo tamojší kultúrny dom vyhovoval po stránke materiálnej a hygienickej. Členovia výboru ZRPŠ pomáhali pri brigádach pre školu. S ich pomocou bolo vykonaných veľa prác, napríklad zriadenie školského pozemku k pestovaniu zeleniny a zemiakov, výsadba okrasných kríkov, dobudovanie poľných telocvičníc... ZRPŠ pracovalo pod vedením svojich predsedov. V tejto funkcii sa vystriedali Peter Laco, Lubomír Omasta, Anna Lacová, Ing. Igor Mráz, Miroslava Kačaljaková a František Laco.

Na branných cvičeniach sa zúčastňovali aj zdravotné sestry Edita Haluzová a Helena Kročková. Prevádzkali praktický kurz zdravotníckej prípravy.

Pod vedením triednych

učiteľov pracovali žiaci v krúžkoch šikovných rúk, spevácko-tanečnom, recitačnom, mladých prírodovedcov, športovom, fotografickom, domácich prác, zdravotníckom a divadelnom.

Žiaci sa zapojili aj do zberu odpadových surovín, papiera, textilu a železného šrotu. Získané financie boli v pokladni ZRPŠ určené na výdavky k odmenám najlepším žiakom v prospechu a dochádzke do školy, pri súťažiach a športových podujatiach.

Na doplnenie vedomostí žiaci objednávali časopisy Zorničku, Ohník, Kamarát. Odber časopisov bol stopercentný.

V školskej jedálni sa stravovalo 155 detí. Mliečnu desiatu dostávali jednak v Ludrovej a v Liptovskej Štiavnici v počte 50 žiakov.

Pre prípravu schôdzí a hodnotenie činnosti v triedach – vyhodnotenie práce počas

školského roka boli zriadené miestnosti pre zborovňu a riaditeľňu a klubovne v obidvoch školských budovách. Zakúpili sme potrebný nábytok a pre vyučujúcich sme zabezpečili audiovizuálne pomôcky gramofón, magnetofóny, premietacie prístroje a neskôr televízory. Materiálne a finančne nás podporilo aj JRD pod vedením Ing. Fridricha Turzu.

V obidvoch školských budovách boli vymenené krytiny, vymalené triedy, vymenená podlaha v školskej jedálni v Liptovskej Štiavnici.

Dochádzka žiakov do školy bola dobrá. Záškolákov sme nemali. O zdravie a prehliadky žiakov sa starali obvodní lekári v Ružomberku.

Uvedené údaje sú ukázkou našej činnosti.

Zamyslenie stojí za to a hreje ma myšlienka dobre vykonanej práce. Touto cestou ďakujem za pomoc všetkým spolupracovníkom, rodičom

a priateľom školy. Bez ich pomoci by som nebol urobil to, čo sme dokázali spolu. Nakoniec chcem vyjadriť svoje presvedčenie, že práca a výsledky z nej hrejú človeka vtedy, keď sú vykonávané s láskou a nie z povinnosti. Chcem ešte pripomenúť, že som stále pracoval v dedinskom prostredí z ktorého som aj vyšiel. S rodičmi som si rozumel. Aj s občanmi som sa vždy v dobrom dohodol ako poslanec NV a OcÚ a predseda komisie pre ochranu verejného poriadku pri riešení priestupkov, ktorých sa niektorí občania dopustili. Spolupracoval som s členmi - Ing. Anna Klimčíková, Anna Vulpínyová, Anton Slanicay a Štefan Hrabuša. Vedeli vždy pôsobiť na ľudí k dosiahnutiu vhodného správania sa.

Činnosť v školských službách som ukončil v roku 1991 a odišiel na zaslúžený odpočinok.

Š Dírer bol riaditeľom ZŠ L.Štiavnica v rokoch 1979 - 1991

Pokračovanie - s. 8 V štiavnickej škole pôsobili

Tholt po jeho odchode 1905 Jozef Mayer padol vo svetovej vojne, 1914 Ján Kelemen, 1918-1921 Ján Klozík a Anna Poláčiková, 1921-1947 Peter Tholt, 1947 - 1950 Zoltán Mikula, 1950 - 1957 Zoltán Kanjak, 1957- 1973 Jozef Tholt, 1973 - 1979 Jozef Lehocký, 1979 - 1991 Štefan Dírer, 1991-1996 Elena Vlniešková, 1996... - Mária Grafová

- učitelia, učiteľky, vychovávateľky, prevádzkovi pracovníci mali na pamäti krehkosť detskej dušičky, snažili sa odovzdať svojim žiakom čo najviac vedomostí a zručností v príjemnom a estetickom prostredí

M. Tholtová, M. Kusyová, Ludovít Matúš, M. Volayová, E. Matiašovský, Z. Mišiaková, E. Matiašovská, A. Pálešová, S. Púček, K. Múdra, H. Dvorská, M. Lacková, O. Nemčeková, M. Hazuchová, N. Tholtová, A. Gluchová, Z. Kanjaková, A. Šimčák - kňaz, P. Hrnčiar

- kňaz, Božena Tholtová, Anna Štechová, Kazimír Guráň, Jela Rutkayová, Emília Turošíková, Júlia Janigová, Jana Nemcová, Mária Palugová, Božena Šidová, Holubčíková, Jablonská, Dvorská, Viera Nagyová, Marináková, Božena Pallayová, Jozef Kapala, Lubica Krakovská, Mária Lehocká, Vulpínyová, Adela Fullová, Peter Omasta

kur., Jozef Sviežený kur., Margita Fojčíková-Kreischneiderová, Ondříková, Blažena Ragánová, Ján Šida kur., Otília Slanicayová ved. ŠJ,

Štefan Dírer, Brigita Kučerová, Júlia Lauková, Magda Gondová, Anastázia Svrčanová, Jozef Lehocký, Anastázia Zatkuliaková, Elena Vlniešková, Darina Kivoňová, Marta Vaverčáková, Zuzana Kučerová, Gabriela Dírerová, Libuša Kozicová, Erika Ducká, Irena Mattyašovská, M. Kivoňová, L. Húšťavová, L. Jozefiková, Jarka Mydlová, Jana Cichá, Miriam Gregoro-

vá-Mokošová, Lubica Littvová-Onrejková, Jana Džuková, Bernadeta Kakusová- Janigová, Anna Marschallová ved. ŠJ, Eva Ondrejková, Alena Strážovcová, Mária Likavcová, Alena Baloghová, Ing. Zuzana Benczová, Ida Jacková, Viola Prílepková kur., Monika Klementová, Jozef Barilla - kňaz, Martin Šefranko - kňaz, Alojz Ondrejka kur., Miroslav Mušuta kur., Jozef Tkáčik kur., Dana Karlíková, Ivan Ondrejka, Katarína Pastuchová

- nemožno nespomenúť a poďakovanie vyjadriť rodičom ktorých kronika v dávnejšej minulosti menej spomína alebo vôbec, dnes si život bez ich spolupráce nevieme predstaviť. Spomeniem teda aspoň tých mená ktorých sa v kronike vyskytli a na ktorých bolo vždy spoľahnutie. Vopred sa ospravedlňujem tým, ktorých som pre zlyhanie pamäti nespomenula.

Dokončenie - s. 14

Učiteľský zbor v šk. roku 1991-92

Tradície školy

Mária Grafová

Život na vidieckej škole je veľmi pestrý. Takým ho robia aj udalosti ktoré sa s väčšou či menšou pravidelnosťou opakujú a tým vytvárajú kolorit a tradície nielen školy ale aj obce. Niektoré z nich sú od prvopo-

čiatku organizované so zámerom získať finančný príspevok pre školu. Medzi najtradič-

5.ročník odchádza do 6.triedy v OSŠ

nejšie patria Mikulášska besiedka či Dedomrázovský večierok, Vianočná besiedka, Juniales, Deň matiek, neskôr MDŽ a v súčasnosti opäť Deň matiek. V posledných rokoch k nim pribudla veľmi pekná tradícia Mesiaca úcty k starším.

Od školského roku 1947/48 sú v kronike zaznamenané aj oslavy rôznych výročí a jubileí štátov a štátnikov, čo vo vtedajšej politickej situácii patrilo k povinnostiam škôl. Mnohí si určite spomínate na každoročné oslavy SNP, Sviatku práce, Dňa víťazstva, Pražského povstania, bohaté kultúrne programy sa pripravovali k výročiam Veľkej ok-

Žiaci školy - 1962

tóbrovej revolúcie, Mesiaca ČSSP, narodenín V.I.Lenina, J.V. Stalina, Klementa Gottwalda, Februárového víťazstva, Dňu armády. Od šk.roku 1956/57 aj slávnostné sľuby nových pionierov.

Od roku 1951/52 sa žiaci školy začali zapájať do socia-

listického budovania pravidelnými zbermi liečivých rastlín, rôznych druhov odpadu. Nechýbali každoročné brigády na pomoc JRD – trhanie lanu, pletie buriny, zber mandelinky zemiakovej, čistenie a úprava lúk, zber repy, vytrhávanie ohnice, zber zemiakov.

V súčasnosti v niektorých týchto aktivitách pokračujeme aj keď naše ideály sú už iné: máme snahu chrániť našu krásnu prírodu, záleží nám na životnom prostredí, chceme si zarobiť korunky.

Bohaté boli družobné styky a výmenné pobyty so školou Petra Bezruča v Branke pri Opave.

O žiakov bolo postarané aj v populárnejších hodinách. spočiatku to boli návčiky na rôzne vystúpenia. Manželia Tholtov-

ci za svojho pôsobenia 1957-1973 nacvičili so žiakmi dramatického krúžku divadelné predstavenia: Figliar spod Poľany (1959), Miška Svetluška (1961), Huncút Klimko (1963) v ich tradícii pokračovali učitelia v roku 1974 hrou Skúška čerta Belinka, 1976 opäť Huncútom Klimkom a Muškou Svetluškou, Bicyklom (1977). Neskôr sa k divadelnému krúžku pridal

krúžok šikovných rúk, fotografický krúžok, športový, zdravotný, mladý ochrancovia prírody, prírodovedný, spevákotanečný, recitačný, partizánsky samopal, pioniersky semafor, výtvarný, nemeckého jazyka, anglického jazyka, gymnastický a počítačový.

Tradičnou možno nazvať aj spoluprácu rodičov so školou ktorá bola a je veľmi intenzívna a bez ktorej by bol výchovno-vzdelávací proces na našej škole oveľa komplikovanejší. Rodičia pomohli vždy keď bolo potrebné, či už pri riešení výchovných problémov, materiálne, alebo prácou vlastných rúk. Citujem z kroniky šk.rok 1956/57:

„V tomto školskom roku Združenie rodičov a priateľov školy veľmi obšírne a do hĺbky sa zaoberalo na svojich schôdkach cho-

Výlet v Komorníckej doline - 1976

Z div. predstavenia „Huncút Klimko“ - 1975/76

sa žiakov mimo školy. Žiaci neslušne sa chovali oproti starším, oplzlé reči vraveli, vtáčiky vzduchovkami ostrelovali, psov týrali, nemali dobrého vzhladu, dlho do noci po dedine sa túlili....Pravdaže väčšina rodičov pochopila úsilie školy a došlo k nápadnému zlepšeniu v chovaní žiakov mimo školy.“

Medzi tie príjemnejšie tradície určite patria koncoročné výlety počas ktorých štiavnickí školáci so svojimi učiteľmi a neraz aj rodičmi spoznávali a spoznávajú krásy nášho Slovenska. Niekoľkokrát si boli pozrieť Oravský zámok, Vysoké Tatry, Demänovské jaskyne, Bojnice, B.Bystricu, trúfli si

Pokračovanie - s. 13

Spomínajte s nami - časová os

ŠK.ROK	UDALOSŤ		
		1968	otvorenie novej budovy školy – (súčasnnej)
1605	rímsko-katolícka ľudová škola prvý známy učiteľ <i>Štiavničan Andrej Hoffer-Rector Omnium Sanctorum</i>	1973/74	prvá etapa integrácie, pod riaditeľstvo školy v L. Štiavnici bola pričlenená ZDŠ v Štiavničke (v budove terajšej MŠ)
1784	Adam Kivony (aliter) Kasanický kántor a obecný kronikár, zomrel vo veku 102 rokov	1974/1975	dokončenie integrácie, vybudovanie školskej jedálne a družiny - 1.septembra 1974 bola zrušená Základná deväťročná škola v Štiavničke - vytvorené samostatné triedy 1.-5. ročník, počet žiakov 110
1882	komasácia a pridelený obecný fond pre školu i malá čiastka hory a pasienka		
1903	prvá riadne diplomovaná učiteľka Alžbeta Zmeková		
1905	školu prevzal štát	1976/1977	výchrica strhla strechu školy, neučilo sa dva dni - do záväzkového hnutia boli zapojení všetci pracovníci školy, záväzky splnené v hodnote 4 520,- Kčs
1908	bola škola šesťtriedna a navštevovalo ju 101 žiakov, z toho 3 maďarskej národnosti, 2 nemeckej národnosti, 96 slovenskej národnosti.	1977/78	3.miesto v okresnej súťaži detských divadelných súborov
1911- 1913	postavená nová budova školy (terajší kultúrny dom)	1978/79	trojtýždňové polročné prázdniny pre energetickú krízu - hĺbková inšpekcia v septembri - v marci zrušené jedno oddelenie ŠD
1921	školu preberá Peter Tholt a pôsobí tu spolu s manželkou Máriou vyše 25 rokov, menovaní „sa svedomito starali o výučbu a výchovu im zverených dielok“	1979/80	administratívne spojenie škôl L.Štiavnic a Ludrová, riaditeľstvo pre obe školské budovy ostalo v L. Štiavnici, riaditeľom bol menovaný Štefan Dírer
1932	škola rozšírená na trojtriedku	1983/84	zariadenie triedy pre ŠD - viacero opráv v školskej budove a úprava okolia - začiatok prázdninových pobytov – Šaľa
1938	štvortriedka	1987/88	prerobené ústredné kúrenie v budove školy v Ludrovej
1947	21.júla Povereníctvo školstva a osvetu svojim opatrením č.74.637/-A-II/5 zrušilo III. triedu - 1.decembra nastúpil službu v štiavnickej škole Zoltán Mikula, ktorý podrobne zaznamenával túto kroniku	1989/90	Zamatová revolúcia a s ňou súvisiace zmeny: - rozpad pionierskej organizácie, inventár prevedený do ŠD - vznik Učiteľského fóra - 15.1.1990 z troch kandidátov tajným hlasovaním zvolený riaditeľ Š.Dírer
1948	zakúpil riaditeľ školy Z.Mikula bábkové divadlo v cene 6375,- Kčs „...aby deti mali svoju vlastnú zábavu, kde sa vychovávajú v duchu ľudovodemokratickom...“	1990/91	vytvorená Rada školy - predsedníčkou E. Vlniešková
1949/1950	epidémia čierneho kašľa	1991/92	zrušenie školy v Ludrovej - maľovanie školskej budovy z vnútra i z vonka v hodnote 100 000,- Sk
1952/1953	Zomrel J.V.Stalin a prezident Klement Gottwald - noci z 10. na 11. mája napadlo 40cm snehu, lámali sa rozkvitnuté ovocné stromy a zrútili sa dve humná. - žiaci prezerali zemiakové polia, či sa nevyskytuje mandelinka zemiaková.	1992/93	ekonomické zmeny- prísne šetrenie financiami - vznik SR 1.1.1993 - písali o nás v Učiteľských novinách, Liptovskom učiteľovi a v Novom Liptove - príspevok od obce na záchranu existencie školy - 50 000,- na vykurovanie
1953/54	málo učebníc - 1 učebnica pre dvoch žiakov chrípková epidémia - 3 mesiace sa neučilo	1993/94	pokles žiakov a s tým súvisiace spájanie ročníkov (2. a 3.) - opäť hrozilo zrušenie školy - výmena kotlov za pomoci rodičov a finančnej pomoci obecného úradu - RACIONALIZÁCIA a nevyhnutná pomoc sponzorov - založenie tradície Dedina škole, škola dedine
1955/56	infekčné choroby šarlach, žltáčka, osýpky, ovčie kiahne, divý kašeľ a rubeola zúrili počas celého prvého polroku a niektorí žiaci prekonali všetky tieto choroby jednu za druhou	1994/95	ďalšie spájanie ročníkov do dvoch tried 1. s 2. a 3. so 4.
1956/57	združenie rodičov a priateľov školy sa veľmi obšírne a do hĺbky zaoberalo chovaním sa žiakov mimo školy, ktoré bolo po viacerých stránkach veľmi nevhodné - bola založená pionierska organizácia - prvých 16 pionierov - na generálnu opravu školy bolo zaistených 40 000,- Sk z rozpočtu MNV. - natáčanie slovenského filmu „Zemianska česť“ podľa Kalinčiakovej Reštaurácie.	1995/96	1.miesto v zbere a odmena 5000,- Sk od Zberných surovín Žilina
1958/59	škola mala 90 žiakov v troch triedach, pre nedostatok miesta sa učilo v dvoch smenách		
1959/1960	začiatok družby so školou v českej obci Branka		
1964	prerušené vedenie kroniky		

Dokončenie - s. 11 Spomínajte s nami!

- 1996/97 **nové územno-štátne usporiadanie presun kompetencií, delimitácia majetku, ešte menej financií**
- netradičná škola v prírode - týždenný pobyt v Bratislave
- vybudovanie novej cvičebne
- 1997/98 **realizácia environmentálneho programu školy „MravčEKOvia, znak školy, slogan: „Čistý potok ulice, dielo detí Štiavnice“; trička pre štvrtákov,**
- prechod na prírodovedný variant učebných osnov, pribudla 3. hodina prírodovedy v 3. i 4. ročníku - environmentálna výchova
- prezentácia školy na výstave „Úspechy školstva“ v Liptovskom múzeu v Ružomberku
- „tragický koniec školského roka“ - salmonelóza zamestnancov a hostí z koncoročneho zemiakového šalátu
- 1998/99 **pravidelne prispievame do obecného občasnika Štiavnické to i to**
- aktívna účasť na Európskom dni parkov v Ludrovskej doline: výroba plakiet z recyklovaného novinového papiera pre čestných hostí, čistenie doliny, účasť vo výtvarnej súťaži a EKO-hrách
- v testoch MŠ SR z prírodovedy sme sa umiestnili na 1. mieste z 13 škôl v okrese, z matematiky na 4. mieste
- 1999/2000 **pomoc pri organizácii vysviacky kostola a 700-stého výročia prvej zmienky o obci - program, priestory, výstava**
- 30.5. navštívila školu E.Slavkovská poslankyňa NR SR so sprievodom
- účasť na Živej reťazi pri príležitosti Svetového dňa Liptákov
- 2000/2001 **22. 9. stretnutie s prvým slovenským kozmonautom I.Bellom**
- 25.1. prvý krát Deň otvorených dverí
- žiaci začali vydávať školský časopis „Poškolák“
- 2001/2002 **30 000,- od nadácie Ekopolis na zakúpenie počítača a tlačiarne za projekt TVOJA ZEM - Počítačový krúžok**
- projekt INFOVEK podaný druhý krát, tentoraz úspešne, dodaných 6 počítačov, tlačiarň, skener, internet zdarma bez obmedzenia
- zapojenie do súťaže EASY ESEMESEJ „Keby som bol kráľom“
- 2002/2003 **zbierka občanov na vybudovanie kanalizácie školy, vyzbieralo sa 30 000,-Sk**
- 2003/2004 **od 1.7.2003 patrí škola obci, prenos kompetencií**
- V dňoch 19.1. - 21.1. bola u nás vykonaná komplexná inšpekcia.
- Vo februári sme poslali detské práce a materiály o Liptovskej Štiavnici do relácie KAKAO TV Markíza a za odmenu sme dostali 3 spoločenské hry.
- Vďaka výdatnej finančnej dotácii firmy NEUSIEDLER SCP sme mohli prebudovať kotelňu na plynový.
- viacúčelové ihrisko za školou je nedobudované ale prevádzky schopné

podľa školskej kroniky spracovala E.Vlniešková a M.Grafová

Akcie našej školy

Jana Džuková

Aj keď naša škola počtom detí a tried patrí medzi „málotriedky“, musím povedať, že naše deti nie sú o nič menej šikovné ako deti „z veľkých škôl.“

Ba práve naopak. Nízky počet detí nám dovoľuje poznať každého žiacka po každej stránke jeho osobnosti. Ich šikovnosť a tvorivosť sa naplno rozvíja pri nacvičovaní rôznych programov, ktoré pripra-

a p. Moniku Kubalovú.

Ten, na koho sa deti veľmi tešia a prichádza so železnou pravidelnosťou je Mikuláš. V minulosti sme ho vítali s programom v kultúre, ale veľmi pôsobivé je aj rozdávanie sladkých balíčkov pred kostolom. Aj tu naše deti radi zaspievajú a zarecitujú básničky, ktoré s nimi nacvičia pani učiteľky.

Ďalšou tradičnou akciou školy býva karneval. Nebolo

Z programu venovanému dôchodcom - 2004

by ho možné zabezpečiť bez pomoci rodičov, ktorí pomáhajú postarať sa o tomboľu i ob-

čerstvenie. Pokračovaním býva tradičná rodičovská zábava, ktorej výťažok sa použije pre potrebu školy.

Deti sa vždy veľmi tešia aj na prípravu programu pre mamičky. Zhotovujú pre ne

Hneď na jeseň začíname nácvikom programu pre starších spoluobčanov. Rôzne scénky, tančeky, básničky vždy potešia deduškov a babičky. Detský prejav a bezprostrednosť je vítaným spostením programu, ktorý už niekoľko desaťročí pripravuje obecný úrad

Z programu ku Dňu matiek - 2005

pre občanov, ktorí sa dožili okrúhlych jubileí. Často nám pri nácvikoch pomáhajú ochotné mamičky, ktoré obeťujú svoj voľný čas a venujú sa našim deťom. Za všetky spomeniem p. Katarínu Kostolnú

drobné darčeky, usilovne trénujú básničky či scénky.

Okrem nácvikov programov sa venujeme aj zberovým aktivitám dvakrát do roka, čistíme dolinu od rôznych odpadkov, ktoré tam zavlečú

„Čistý potok, ulice, dielo detí Štiavnice“

(náhľad na vyučovanie environmentálnej výchovy v ZŠ Liptovská Štiavnica)

Katarína Pastuchová

Základná škola Liptovská Štiavnica je už od roku 1997 zapojená do projektu environmentálnej výchovy žiakov I. stupňa ZŠ. Základným cieľom projektu „MravčEKOvia“ bolo vytvorenie pozitívneho, citlivého prístupu žiakov k prírode a ku všetkému živému v nej.

Po úspešnom praní projektu zo strany nadriadených orgánov a po kladnej odozve zo strany našich žiakov, z roka na rok eko-aktivít pribúdalo. „Slovo dalo slovo“ a za svoj sme si zobrali aj slogan „Čistý potok, ulice, dielo detí Štiavnice“. Taktiež aj výtvarné stvárnenie usilovných mravčekov sa už objavilo a zviditeľnilo v nejednej environmentálnej súťaži, či EKO – akcii. Projektom už dlhodobo sledujeme najmä **rozvoj empatie** našich žiakov k životu na Zemi v širšom slova zmysle, a taktiež sa snažíme v žiakoch pestovať **pocit zodpovednosti** za čistotu životného

prostredia v našej obci.

V prvých etapách projektu so žiakmi pracovala p. uč. Elena Vlniešková a po jej odchode do dôchodku v projekte pokračuje p. uč. Katarína Pastuchová.

S problematikou ochrany životného prostredia sa naši žiaci stretávajú nielen na hodinách prvouky, prírodovedy a vlastivedy, ale od 3. ročníka sa v ZŠ Liptovská Štiavnica vyučuje predmet environmentálnej výchova povinne ako súčasť prírodovedy.

Časová dotácia pre spomínaný predmet je jedna vyučovacia hodina v rozvrhu týždne. Jej obsahom je plnenie špeciálnych environmentálnych aktivít podľa časovo-tematických plánov, na ktoré nie je čas v bežnom vyučovaní.

V školskom roku 2004/2005 sme mali naplánovaných viacero zaujímavých akcií, tém a projektov. Niektoré aktivity majú v škole už tradíciu a opa-

kujú sa každoročne a niektoré EKO – akcie mali premiéru.

Pre priblíženie obsahu a pre informáciu širšej verejnosti spomeniem aspoň niektoré, ktorými sme sa zaoberali podrobnejšie: **Les a jeho živé súčasti, Vznik a eliminácia odpadov, Recyklácia, Chránené rastliny v našom okolí, Huby, Pitný režim, Kolobeh vody, Význam vody a jej šetrenie, „Desatoro“ správanie sa k zvieratkám, Liečivé rastliny** a mnohé ďalšie...

V rámci vyučovania a pod hlavičkou ENVIRONMENTÁLNEJ VÝCHOVY sme so žiakmi vypracovávali projekty na. Žiaci mali za každý štvrtý rok vyrobiť jeden na vopred zadanú tému. Deti sa tejto úlohy „zhostili“ prekvapujúco, mnohí využili svoje vedomosti z počítačového krúžku, vyhľadávali si potrebné informácie na internete, niekde sa zapojili celé rodiny a výsledky práce zdobia steny našej školy.

Z konkrétnych stretnutí so živou prírodou je potrebné spomenúť aj úžasné stretnutie so živým pytónom, návštevu pracovníčky z NAPANTu, tradičné zbery druhotných surovín, prikrmovanie vtáctva v zimnom období, návšteva bojnickej ZOO, čistenie Komornickej a Zemianskej doliny spolu s poľovníkmi, turistický výstup na Salatín, školské výlety do okolitej prírody, opekanie klobásky, cykloprechádzka a mnohé ďalšie...

To bol výpočet len niektorých „mravčekovských“ akcií. Ako ukázal písomný prieskum o zaujímavosti tohto predmetu, myslím si, že spomínaný predmet majú žiaci radi. Opodstatnenie jeho zaradenia je v tom, že globálne ekologické problémy sa stupňujú a týkajú sa nás všetkých bez výnimky a preto je potrebné rozvíjať pocit spoluzodpovednosti už od útleho detstva.

Akcie našej školy

Dokončenie - s. 12

„tiež turistí“.

Spestrením býva cyklotúra do Ludrovej a veselé opekanie.

Nesmiem zabudnúť na brigády, ktoré sporadicky poriadame a na ktorých sa stretávajú aktívni rodičia, ktorí skrášľujú školu a jej okolie, natierajú, vyhrabávajú lístie – skrátka pomáhajú tam, kde treba pri-

ložiť ruku k dielu. Odmenou im býva dobrý pocit, že to robia pre svoje ratolesti a chutný gulášik.

Určite mi teda dáte za pravdu, že v našej škole máme šikovné deti. Nesedíme kdesi v kúte, ale svojou aktivitou a prácou predstihneme častokrát aj „veľké“ školy.

Cyklistické preteky - 2005

Tradície školy

Dokončenie - s. 10

zájsť až do Košíc, Levoče a Prešova a na druhý koniec republiky do Bratislavy.

Nuž čo dodať, práce bolo a je počas celého školského roka neúrekom a tak sa niekedy ani nenazdáme a ubehne nám ako voda. Môžem to potvrdiť

z vlastnej skúsenosti. Na škole som už desiaty rok a zdá sa mi to ako včera, keď som si koncom letných prázdnin v školskom roku 1995/96 išla prvýkrát obzrieť moje nové pôsobisko

podľa kroniky školy

Zo školského výletu v Bratislave - 2004

Učiteľ – škola – vzdelanie

Katarína Kačalková

V časoch 21. storočia by bolo „nosením dreva do hory“ hovoriť o potrebe a nevyhnutnosti vzdelania. Nemám tým na mysli len kopec titulov pred a za menom. Mám na mysli celkové, akékoľvek

vzdelanie človeka, či už všeobecné alebo odborné a to na

ktorejkoľvek úrovni. Postupným nadobúdaním rôznych zručností, odborností a vedomostí sa človek zdokonaľuje a to nielen fyzicky ale aj duchovne.

Čo v tomto procese rastu pre nás znamená osobnosť učiteľa, čo pre nás znamená vzdelávacia inštitúcia – škola, aký osobný vzťah si nadobúdame k pojmu vzdelanie?

Skúsme sa na chvíľu vrátiť do školských lavíc, pripomenúť si chvíľe, keď naša ruka kostrbato písala A a trápili sme sa nad počtami 1+1... Vtedy okrem našich rodičov pri nás stála jedna dôležitá osoba – pani učiteľka, pán učiteľ. Boli to ľudia, na ktorých nejeden z nás spomína celý život. Ako hlboko sa dokáže vryť do pamäte

lásková, pomocná, povzbudzujúca, karhavá, ale nadovšetko spravodlivá učiteľova ruka! Mnohí z nás si až po rokoch uvedomia dôležitosť učiteľovej osobnosti a jeho kľúčovú rolu,

ktorú zohráva v procese výučby a

vzdelávania.

Mnohí z nás si aj po rokoch ve-

dia spomenúť na rôzne epizódy zo školských lavíc, pri ktorých sa prejavil učiteľov pedagogický optimizmus, jeho nepoddajnosť, schopnosť preklenúť i dočasné neúspechy, či takmer vrozený pedagogický takt. Koľkí z nás vďaka učiteľovej schopnosti predvídania a prognózy sú dnes na svojich miestach v živote, koľkí z nás vďaka tejto nenahraditeľnej učiteľovej schopnosti objavili v sebe nové smerovanie a nové možnosti! Tí z nás, ktorí mali šťastie na takéhoto učiteľa, by vedeli rozprávať omnoho viac!

A čo pre nás znamená škola – inštitúcia, v ktorej sme strávili na rôznych stupňoch mnoho z rokov nášho života? Tu sme sa učili,

že skrášľovať a zveľaďovať si treba nielen svoj vlastný dom a okolie ale aj to spoločné, čo užívame všetci pre svoje dobro. Škola bola pre mnohých z nás prvým objektom, do ktorého sme vstupovali mimo rodinného prostredia. Tu sme začínali chápať význam rovesníkov, tímovej práce, spoločnej snahy dosiahnuť želaný výsledok.

Postupným procesom každý z nás nadobudol určitý vzťah k vzdelaniu, vzdelávaniu a k seba vzdelávaniu. Pre niektorých sa vzdelanie stalo nevyhnutnosťou, súčasťou každodenného života,

potrebou

každodennej sebarealizácie a nástrojom

pracovnej činnosti.

V týchto dňoch, keď celá naša obec žije sviatkom našej školy, bolo by pekné, keby si každý z nás zaspomínal a aspoň na chvíľu sa zamyslel, čo všetko v sebe skrývajú tie tri slová: učiteľ – škola – vzdelanie. Ako veľa môžu dať a ako

veľa ich prostredníctvom môžeme dostať. V súčasnej dobe je omnoho viac ako inokedy veľmi potrebný tvorivý a osobný prístup každého z nás, ale najmä rodičov, k otázke vzdelania, k otázke rastu osobnosti. Rodičia by mali preto už od útleho detstva pestovať v deťoch vzťah ku škole. Nie preto „uč sa, lebo pôjdeš k lopate, nech z teba niečo je!“ Vzdelanie a seba vzdelávanie v každom veku života treba prijívať ako niečo osobné, potrebné a užitočné nielen pre mňa ale aj moje okolie. A všetko toto sa

začína formovať od

nášho prvého

vstupu do

budovy školy.

A tak

teda aspoň

v týchto sviatočných

dňoch spomeňme si na tú našu, možno už neexistujúcu školu, na nášho prvého učiteľa a tých ďalších, ktorí prišli po ňom a povedzme im aspoň tak vo vnútri svojej duše – ďakujeme...

Vzdelávať ducha je práve tak potrebné, ako živiť telo

CICERO

Každé poznanie vychádza zo srdca, každé vzdelanie zo života

HEBBEL

V štiavnickej škole pôsobili

Dokončenie - s. 9

Anna Valušiačková Štiavnička, Igor Mráz Štiavnička, Zdena Maslová a pani Cibulová Štiav-

nička, Anna Laco-ová Ludrová, Danka a Peter Šuhajdovci, Katarína Janigová,

Valika a Stan-ko Tulinský, M i r k a Kačal-jaková, S o ň a

Kačaljaková, Peter Omasta, Oto a Vierka Ondrejkovci, Janko a Ivka Ondrejkovci, Dušan Lauko, Anna a Janko Ondrejkovci,

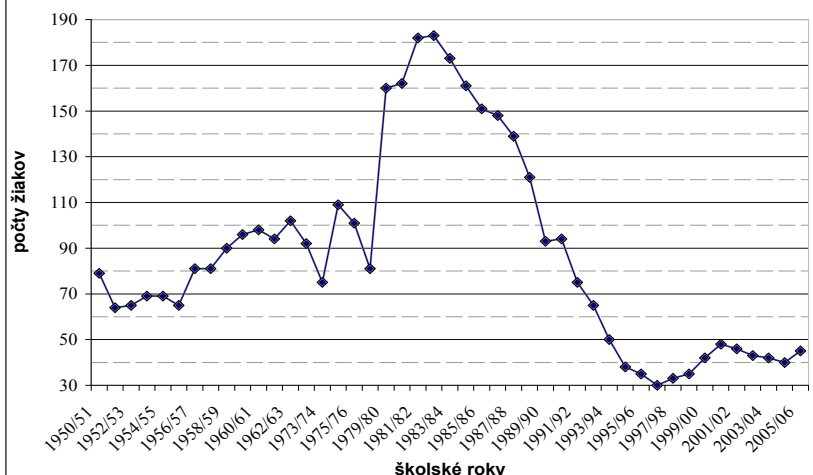
Janka Cibulková, Lubka a Stan-ko Uhrinovci, Ivetka Uhrinová, Štefan Belko, Ivka a Anton Slanicayovci, Oľga Kubovčíková, Idka Muriňová, Ján Cevár, Janka Fričová, Dáša Sviežená, ,

Danka a Marián Janigovci, Monika a Mirko Kubalovci, Katka Kostolná, Marek a Naďa Jac-kovci...

E. Vlniešková a A. Svrčanová

Počty žiakov štiavnickej školy od šk.roku 1950/51

Zdania SZZ v Liptovskej Štiavnici

Mariana Domiterová

Dňa 19.3.2005 organizoval SZZ- Republikový výbor Bratislava v spolupráci so sponzorskými firmami BAHCO Bratislava, AGRO-FOX Pezinok a SPU Nitra 6. ročník celoslovenskej súťaže v reze ovocných stromov na poľnohospodárskom družstve v Čachticiach. Súťaže sa zúčastnilo 40 súťažiacich z 18 okresov Slovenska. Súťažilo sa v dvoch disciplínach:

1. disciplína - rez jabloní - 6-ročné jablone, odroda Jonagored, podpník M9 - štíhle vreteno-3ks, limit-30 min.

2. disciplína - rez broskyň - 6-ročné broskyne, odroda Flamingo, tvar - štíhle vreteno - 3ks, časový limit - 30min.

Každú súťažnú disciplínu hodnotila samostatná hodno-

tiaca komisia, ktorá hodnotila kvalitu rezu a dodržanie tvaru bodovacím systémom. Každý súťažiaci mohol získať najviac 100 bodov. Tejto súťaže sa zúčastnili aj členovia nášho SZZ - Liptovská Štiavnica a to p. Milan Hrabuša, ktorý sa umiestnil na 2.mieste v prvej disciplíne a to rez jabloní a v druhej disciplíne - rez broskyň sa umiestnil na 31.mieste, ďalej p. Vladimír Pokop sa v prvej disciplíne - rez jabloní umiestnil na 22.mieste a v druhej disciplíne - rez broskyň na 26.mieste.

Zúčastnili sme sa aj 28. ročníka celoslovenskej súťaže vo viazaní a aranžovaní kvetov v roku 2005, ktorý sa konal 6. apríla 2005 v rámci veľtrhu ZÁHRADKÁR na výstavisku TMM v Trenčí-

ne. Súťaže sa mohli zúčastniť členovia SZZ, ktorých prihlásil OV, MV SZZ a súťažiaci nesmel byť profesionál, to znamená, že táto činnosť nie je jeho hlavným zamestnaním. Súťažilo 33 súťažiacich, z toho 1 muž z 18 okresov Slovenska. Súťažilo sa v dvoch disciplínach:

1. FANTÁZIA - aranžmán na stenu do dreveného rámu

2. JARNÝ ARANŽMÁN - zosadzovaná miska na stôl v interiéri. Tejto súťaže sa zúčastnila aj naša členka a to p. Iveta Uhrinová, ktorá sa umiestnila v prvej disciplíne na 14.mieste a v druhej disciplíne na 18.mieste. Nakoľko aranžovanie sa uskutočnilo na veľtrhu ZÁHRADKÁR, súťažné práce zostali vo výstavnej časti expozície SZZ počas jej trvania. Súťažné práce hodnotila 3 členná hodnotiacia komisia a hodnotenie prebiehalo anonymne bodovacím systémom, kde hodnotili technické spracovanie t.j. technickú úpravu materiálu a stabilitu kvetovej úpravy a umelecký dojem. Mohli získať max. 100 bodov. Týmto našim členom dodatoč-

ne gratulujeme a ďakujeme že aj takto zviditeľnili našu obec Liptovskú Štiavnicu.

Záhradkársky guláš

Dňa 23.7.2005 sa konal záhradkársky guláš v Zemianskej doline. Zavčas ráno sa vybrali členovia klubu predseda Vladimír Pokop, p. Jozef Benčo, p. Ján Ondrejka a p. Stanislav Obert, nachystať drevo a začať variť guláš. Ako sme sa schádzali, postupne si každý kto mal chuť opiekol špekáčky. Členky klubu p. Švajleninová Viera a p. Makovická Mária nás ponúkli výbornými domácimi koláčmi. Hotový guláš som ako prvá testovala ja, bol výborný aj keď trochu páľivý. Pán Makovický nám zahral na harmonike tak sme si aj zapievali. Deti si s chlapmi zahrali futbal. Veľmi nás potešila hojná účasť členov klubu a ich rodinných príslušníkov, bolo nás 41, všetkým zúčastnením ďakujeme a dúfame, že o rok nás zase bude o niečo viac.

Pripravujeme

16.-17.2005 októbra pripravujeme výstavu ovocia a zeleniny. Tento rok ochutnávka ovocia nebude, bude sa hodnotiť len podľa vzhľadu. Štandard je aby bolo z jedného druhu 3 rovnako veľké plody. Kto má

záujem môže priniesť zeleninu, ovocie - hrušky, jablká, zavaňariny. Bude súťažiť aj v aranžmáne kytic - živé a sušené kvety. Hodnotiacia komisia sa bude skladať z členov záhradkárov a sympatizantov. Kto má záujem ísť do hodnotiacej komisie je srdečne vítaný.

Za hrst'vtipov

- Janko prečo píšeš tak rýchlo?
- Chcem skončiť skôr, ako sa mi minie atrament.

Ráno budí matka svojho syna:
- Janko vstávaj! Nesmieš zmeškať do školy.
- Nie! ja tam nechcem ísť! - odpovedá Janko a zakryje si hlavu perinou.
- Vstávaj! Čakajú Ťa! Budeš tam chýbať!
- Nie, nechcem! - vzpierajú sa Janko - mňa tam nemajú radi!
- Ale musíš tam ísť! Veď si riaditeľ školy!

Spolužiaci sa rozprávajú cez prestávku sa v triede:
- Máš domácu?
- Mám.
- Tak nalej!

Prváčka Anička sa vracia domov zo školy s tým, že sa tam už nevráti.

- A prečo? - pýta sa mama.
- Tá učiteľka nič nevie. Stále sa nás na niečo vypytuje.

Pani učiteľka vraví v triede:
"Deti, kto si myslí, že je hlúpy, nech sa postaví."
Dlho sa nič nedeje, až sa nakoniec postaví Jožko.
"Jožko, ty si myslíš, že si hlúpy?" pýta sa pani učiteľka.
"Nie, len sa mi zdalo hlúpe, že stojíte sama."

Móricko píše test na hodine prírodopisu a dopisuje:
- Kravička sa: otelila. Mačka sa: okotila. Kobyľa sa: ožrebila. Žralok sa: ožral.

Učiteľ príde nadšený z hodiny do kabinetu a hovorí svojmu kolegovi:

- Dnes sa mi podarilo tak dobre vysvetliť učivo, že som ho konečne pochopil aj sám.

Školník kontroluje cez prestávku situáciu na WC. Vidí zavreté dvere na kabínke, nuž „opáči“:
- Je tam niekto?
Zvnútra sa prekvapene ozve:
- Čo ste sa zbláznili, kto by tu jedol!

Otec sa pýta syna, ktorý sa práve vrátil z maturity, ako bolo.
"Vieš, oci, celá maturita prebiehala pobožne."
"A to akože ako?"
"To vieš, skúšajúci bol v čiernom, ja som bol v čiernom. On polo-

žil otázku, ja som sa prežehnal. Ja som odpovedal, on sa prežehnal."

Učiteľ kára žiačku:
- Marika, prečo si si neurobila domácu úlohu?
- Vypadol elektrický prúd.
- A čo si robila potme?
- Pozerala som televíziu.
- Bez prúdu?
- Zapálili sme si sviečky.

O štvrtej ráno zvoní profesorovi doma telefón. Rozospatý profesor to zdvihne a vraví:
"Haló?"
A zo slúchadla sa ozve:
"Spíš?"
"Spím..."
"No vidíš, a my sa ešte učíme!!!"

Zozbieral Dušan Dírer

	droga	Talianko	mesiac poeticky	kráča	polyester	ušla	ukazovacie zámerno							
zem trpaslíkov														
pochúťka z knošíek														
poplatky štátu					rímsky 1 liečivo		2. časť tajničky							
	popovek časť voza			lek. komisia mesta nápoj										
okrem iného			sala dolná končatina					mesto v Maďarsku	mesto v Bosne	dravý vták	trestná komisia skr. hlas osla			
1. časť tajničky												pomoc: KUJ MI		
druhá samohláska		okresný voj. komisár oblok				uhorka krajovo						urobil pravopisnú		
	čítoslovce údivu príde isto				fosfor	polotma štát v USA				južný cíp Ameriky	písmeno za H malé projektily			
UKA				malo by byť nestrašte										
značka rodónu			dušik solniz. slabika		jap. dĺžková miera			písmeno za I zacvič		hrboľ Matica slovenská				
3. časť tajničky														
rímska 1		ohlas obrazovka po rusky						súper písmeno pred K				viackrát lámaná		
použí telefón									súper branie mimo v šachu					
uhof expr.			si nula biblické meno					pozdrav kartársky výraz			dlhé a obetovanie			
pritisni								naraz rímsky 51						
razom český						nemá rád iných... vodík mendelem								
druhá				ustúp urán				koniec modlitby obchodná akadémia						
rímsky 500		mne ukuj rímsky 50						osobné zámerno rímsky 5			ukazovacie zámerno polomer			
arabský člen				americké mužské meno			oheň v tábore					pomoc: LILIPUT, TURJIA, EKLAN		

Tajnička

Učiteľ sa pýta žiaka, ktorý má na všetko výhovorku:
- Kto objavil Ameriku?
- ... (odpoveď žiaka v našej tajničke)

Ján Vulpíny

Riešenia z čísla 2/2005:

Tajnička: Ja som si myslel, že pre kravu, alebo býka.

Výhercovia tajnička: Tajnička: 100 Sk získava: Dávid Tkáčik - Liptovská Štiavnica, Daniela Synaková - Liptovská Štiavnica.

Riešenie tajničky odovzdávajú v kancelárii obecného úradu. Dvoch vylosovaných riešiteľov odmeníme sumou 100 Sk.

ŠTIAVNICKÉ TO I TO

vydáva obec Liptovská Štiavnica maximálne 6 krát do roka. Povolene OÚ Ružomberok pod regist. č. OÚ 1/1999.

Šéfredaktor a DTP: RNDr. Dušan Dír. Redakčná rada: Mariana Domiterová, Mária Grafová,

Edita Haluzová, Katarína Kačalková, Katarína Kostolná, Dušan Lauko, Ladislav Slanica, Mgr. Katarína Pastuchová, Ján Vulpíny,

Akkoľvek rozmnožovanie textu, fotografií, grafiky vrátane údajov v elektronickej podobe len s predchádzajúcim písomným súhlasom vydavateľa.

Redakcia si vyhradzuje právo na úpravu a uverejnenie článkov.

Adresa: Obecný úrad Liptovská Štiavnica 39. Internet: <http://www.liptovskastiavnica.sk/toito>